

*О.В. Крухмаль, ст. викладач,
Українська академія банківської справи НБУ*

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ЯК ДИНАМІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ БАНКУ

На основі аналізу й узагальнення сучасних наукових уявлень про діяльність банку можна зробити висновок про те, що стратегія його розвитку повинна забезпечувати узгодження інтересів всіх зацікавлених сторін: власників, клієнтів, менеджерів і службовців. Внаслідок цього одержання максимального прибутку не є єдиним критерієм розвитку банку, а основною метою банківської діяльності варто визнати стійкий розвиток.

Більшість дослідників визначають стійкість банку як його здатність виконувати властиві банку функції або як здатність при різних впливах повертатися до вихідного стану. Однак відповідно до цих визначень банк може знаходитися в стійкому стані й мати здатність повернутися до нього у випадку впливу різних чинників, але при цьому функціонувати недостатньо ефективно, наприклад, приносити малий прибуток. Виходячи з цього, можна зробити висновок про те, що стійкість варто розглядати як можливість банку динамічно розвиватися й протистояти несприятливому впливу зовнішніх і внутрішніх факторів. Це означає, що стійкий банк повинен адаптуватися не тільки до змін тих чи інших параметрів, що викликають відхилення від початкового рівноважного режиму, але й за необхідності формувати ці відхилення для адаптації до змін у потребах сторін, що зацікавлені у його діяльності.

Таким чином, стійкий розвиток банку передбачає постійну адаптацію до умов, що змінюються, з метою найбільш ефективного дотримання балансу суперечливих інтересів різних суб'єктів економічної діяльності. Основне протиріччя інтересів виникає при вирішенні проблеми дотримання балансу між прибутковістю й надійністю.

Отже, на нашу думку, при оцінці фінансової стійкості доцільно визначати не статичний стан банку, а його динамічну характеристику.

Таким чином, для оцінки фінансової стійкості доцільно використовувати не тільки основні показники, що характеризують обсяг і структуру власних коштів, рівень дохідності і прибутковості, ліквідність, мультиплікативну ефективність власного капіталу, а й досліджувати стабільність розвитку діяльності банку.

При цьому фінансово стійкими слід вважати лише банки, що повідомляють характеристикам надійного та ефективно працюючого банку, причому базові показники, що характеризують стан банку, є стабільними.

Для оцінки стабільності динамічних рядів базових показників фінансової стійкості доцільно застосовувати варіацію. Чим менша варіація, тим більш стабільною є сукупність.

Таким чином, оскільки фінансова стійкість є динамічною інтегральною характеристикою банку, то, відповідно, найбільш прийнятним для проведення аналізу та управління фінансовою стійкістю слід вважати динамічний підхід. Суть застосування такого підходу полягає в тому, що для оцінки фінансової стійкості доцільно використовувати не тільки показники, що характеризують її складові, а й досліджувати критерій стабільність діяльності банку.